

PROTOCOLUL

Sesiunii a XI-a a Comisiei mixte interguvernamentale de colaborare economică între Republica Moldova și România

Chișinău, 14-15 noiembrie 2018

În perioada 14-15 noiembrie 2018, la Chișinău, a avut loc sesiunea a XI-a a Comisiei mixte interguvernamentale de colaborare economică între Republica Moldova și România (denumită în continuare „Comisia”). Copreședinții Comisiei au fost domnul Chiril GABURICI, Ministrul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova și domnul Ștefan-Radu OPREA, Ministru pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat, România.

Sedința Comisiei a avut loc într-o atmosferă prietenoasă și deschisă pentru cooperare, având la bază „Declarația privind Instituirea unui Parteneriat Strategic între Republica Moldova și România pentru Integrarea Europeană a Republicii Moldova” (semnată la București, la 27 aprilie 2010), Planul de acțiuni între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României de punere în aplicare a Declarației (semnat la Iași, la 3 martie 2012) și Memorandumul de Înțelegere dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României, privind realizarea proiectelor necesare interconectării rețelelor de gaze naturale și energie electrică din Republica Moldova și România, semnat la Chișinău, la 21 mai 2015.

Componenta celor două delegații, Ordinea de zi a lucrărilor celei de a XI-a sesiuni a Comisiei sunt prezentate în Anexele nr. 1, 2, respectiv 3.

I. Informarea reciprocă de către cei doi Copreședinți asupra situației economice din cele două state

Părțile au prezentat informații cu privire la situația economică actuală din Republica Moldova și România și au informat în legătură cu acțiunile întreprinse în vederea consolidării și creșterii economiilor naționale.

Salutând rezultatele pozitive în valorificarea asistenței tehnice și financiare acordate de România Republicii Moldova în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro, Părțile au agreeat necesitatea evaluării stadiului de implementare a proiectelor majore în domeniile prioritare: energie, transport, mediu, agricultură etc.

II. Perspectivele cooperării bilaterale între Republica Moldova și România

Părțile au stabilit de comun acord intensificarea eforturilor în vederea implementării următoarelor proiecte bilaterale:

- propunerea de proiect România-Republica Moldova „Construcția liniei de cale ferată de ecartament european 1435 MM de la stația Ungheni până la stația Chișinău”;
- propunerea de proiect România-Republica Moldova „Construcția podului rutier peste râul Prut în preajma localităților Leova (RM) - Bumbăta (RO)”;
- propunerea de proiect România-Republica Moldova „Implementarea roamingului internațional la tarife naționale între Republica Moldova și România”;
- propunerea de proiect România-Republica Moldova „Centrul de Excelență în Tehnologia Informației și Comunicațiilor”;

- proiectul privind subtraversarea râului Prut cu conductele de apă și de canalizare de către S.A. „APA VITAL” S.C. Iași pentru alimentarea cu apă a localităților din raioanele Nisporeni, Ungheni și Fălești din Republica Moldova;
- proiectul transfrontalier SMURD „Îmbunătățirea serviciilor mobile terestre și avia de intervenție de urgență SMURD”;
- programul operațional comun România – Republica Moldova 2014-2020 – privind 3 proiecte majore de investiții capitale ale Ministerului Afacerilor Interne;
- proiectul privind rețeaua fixă și mobilă de comunicații, pentru serviciul grăniceri / Poliția de frontieră a Republicii Moldova – TETRA, privind securizarea și monitorizarea eficientă a frontierei de stat, prin instalarea la unele puncte de trecere a frontierei a unui sistem de comunicații fixe și mobilă;
- semnarea proiectului Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României cu privire la controlul persoanelor, mijloacelor de transport și mărfurilor în punctele comune de trecere a frontierei de stat dintre Republica Moldova și România;
- proiectul privind lista grădinițelor din Republica Moldova înaintate pentru finanțare, reparații, construcții cu suportul României;
- proiectul privind construcția podului rutier de frontieră peste râul Prut în regiunea Ungheni (RM) - Ungheni (RO).

1. Colaborarea în domeniul comerțului bilateral

Conform datelor statistice ale Republicii Moldova, volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu România în ianuarie-august 2018 a însumat 1029,2 milioane dolari SUA, înregistrând o majorare de 32,8%. Exporturile, în valoare de 488,3 milioane dolari SUA, sunt în creștere cu 39,9%, iar importurile, înregistrând în perioada vizată 540,9 milioane dolari SUA, au cunoscut o majorare cu 26,9% față de perioada similară a anului precedent. Soldul balanței comerciale are o valoare negativă pentru Republica Moldova, și a înregistrat 52,6 milioane dolari SUA.

După valoarea volumului schimburilor comerciale, înregistrat în perioada analizată, România se situează pe locul 1 între partenerii cu care Republica Moldova întreține relații comerciale, atât la exporturi precum și la importuri, deținând o pondere de 18,85%, dintre care la exporturi – 27,9%, la importuri – 14,6%.

Conform datelor statistice ale României, la 31 iunie 2018, volumul total al schimburilor comerciale ale României cu Republica Moldova a fost de 1017,2 milioane USD, din care exportul a fost de 626,8 milioane USD, iar importul 390,4 milioane USD, soldul fiind de 236,4 milioane USD în favoarea României.

Față de aceeași perioadă a anului 2016, volumul schimburilor comerciale bilaterale a crescut cu 13,9%, din care exportul a crescut cu 22%, iar importul cu aproximativ 30%.

La 31 iunie 2018, în comerțul României cu țările necomunitare, Republica Moldova ocupa locul 2 la export (pondere de 1,2%) și locul 4 la import (pondere de aproximativ 1%).

1.1. Colaborarea în domeniul IMM-urilor și mediului de afaceri

În vederea stimulării relațiilor bilaterale în domeniul dezvoltării sectorului IMM și îmbunătățirii mediului de afaceri, Părțile au convenit:

- a. Dezvoltarea și consolidarea cooperării între Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat din România și Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova și Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, în vederea facilitării schimbului de informații și bunelor practici în domeniul strategiilor și politicilor pentru sprijinirea dezvoltării sectorului IMM;
- b. Stimularea înființării de societăți mixte (cu capital din Republica Moldova și România), în diferite domenii economice de interes comun, care vor fi identificate periodic de către cele două Părți;
- c. Organizarea în comun, promovarea și dezvoltarea de evenimente naționale și internaționale, precum: târguri, forumuri, conferințe, dedicate sectorului IMM și mediului de afaceri;
- d. Organizarea misiunilor economice și întâlniri de afaceri pentru antreprenorii din Republica Moldova și România din domenii economice de interes comun, care vor fi identificate periodic, în comun, de către cele două Părți;
- e. Schimb de experiență și bune practici în domeniul implementării de proiecte cu finanțare de la bugetul de stat și din alte surse (fonduri europene, Banca Mondială etc.);
- f. Schimb de experiență în dezvoltarea modelului de *cluster* în industriile cu potențial economic;
- g. Organizarea de activități și acțiuni comune, în scopul dezvoltării sectorului IMM, la nivelul celor două state, îmbunătățirii productivității și creșterii competitivității IMM-urilor, precum și al dezvoltării antreprenoriatului autohton;
- h. Sprijinirea dezvoltării colaborării între centrele de cercetare și inovare din România și cele din Republica Moldova, în vederea realizării unui schimb de informații și experiență pentru dezvoltarea eficientă a sectorului IMM;
- i. Valorificarea oportunităților de colaborare în domeniul IMM-urilor, prin armonizarea legislației naționale a Republicii Moldova la *aquis*-ul comunitar și implementarea noilor concepte de politică industrială, inclusiv *cluster*e/poli de competitivitate, alte instrumente, precum și accesarea fondurilor europene de investiții și asistență tehnică;
- j. Sprijinirea activităților și acțiunilor vizând cunoașterea sistemului român de educație antreprenorială, la nivel preuniversitar și universitar, programele și activitățile promovate pentru dezvoltarea educației antreprenoriale și pregătirii antreprenorilor de succes de către Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat și Ministerul Educației Naționale din România;
- k. Conjugarea eforturilor pentru promovarea reciprocă (mass-media, forumuri etc.) a sectoarelor economice, identificate drept strategice pentru export și investiții;
- l. Deschiderea Republicii Moldova pentru participarea la inițiative de cooperare bilaterale și regionale alături de România.

1.2. Colaborarea între Camerele de Comerț și Industrie ale Republicii Moldova și României

Camerele de Comerț și Industrie ale României și Republicii Moldova reiterează importanța sistemului cameral din ambele state pentru sprijinirea companiilor în demersurile lor de a accede pe piața din Republica Moldova și România, dar și facilitarea accesului către noi piețe la nivel european și extra comunitar.

În vederea amplificării cooperării, Părțile au decis intensificarea schimbului de informații de afaceri, diversificarea evenimentelor bilaterale de afaceri și continuarea organizării de evenimente precum „*Fabricat în Republica Moldova*” în diverse județe ale României.

Camerele de Comerț și Industrie din România și Republicii Moldova vor continua să sprijine reprezentanții mediului de afaceri din cele două state pentru participarea la târgurile și expozițiile internaționale organizate în Republica Moldova și România .

Pentru punerea în practică a celor de mai sus, conducerile celor două Camere de Comerț și Industrie își propun să instituie un sistem permanent de consultări bilaterale.

2. Colaborarea în domeniul industriei

Pentru dezvoltarea schimburilor comerciale și a cooperării în domeniul industrial, Părțile au convenit următoarele:

- a. Promovarea reciprocă de produse și servicii ale agenților economici în cadrul unor misiuni economice și târguri specializate;
- b. Acordarea de asistență pentru armonizarea legislației Republicii Moldova cu *acquis*-ul comunitar, elaborarea și implementarea noilor instrumente de politici industriale;
- c. Intensificarea schimburilor de informații între asociațiile patronale și profesionale din industria prelucrătoare din România și asociațiile similare din Republica Moldova;
- d. Dezvoltarea colaborării în domeniul *clusterelor* industriale, inclusiv acordarea de asistență tehnică în pregătirea managerilor *clusterelor* industriale;
- e. Înființarea unui grup de lucru mixt în domeniul industrial pentru identificarea oportunităților de investiții și cooperare economică;
- f. Acordarea de sprijin tehnic în vederea atragerii agenților economici din Uniunea Europeană în calitate de investitori/rezidenți ai Parcurilor Industriale din Republica Moldova și România ;
- g. Posibilitatea cooperării în domeniul industriei textile și schimbului de experiență între întreprinderile din ambele state.

2.1. Parcuri industriale

Asociația Parcurilor Industriale, Tehnologice, Științifice și Incubatoarelor de Afaceri (APITSIAR) în comun cu Asociația Patronală a Parcurilor Industriale din Republica Moldova (APPIM) vor continua cooperarea în vederea implementării Foii de parcurs pentru realizarea în practică a prevederilor Memorandumului semnat la 14 octombrie 2015, precum și a Actului adițional nr.1 și Acordului bilateral, semnat de cele două Părți la 4 noiembrie 2016, cu scopul dezvoltării și promovării politicilor din domeniu în Republica Moldova și România .

Părțile au convenit dezvoltarea colaborării în domeniul parcurilor industriale, inclusiv acordarea de asistență tehnică în formarea de noi capacități și transferul de know-how, prin intermediul parteneriatului dintre APITSIAR și APPIRM, în scopul eficientizării activităților managementului parcurilor industriale din Republica Moldova.

3. Colaborarea în domeniul energiei

Părțile au subliniat importanța primordială a proiectelor de interconexiune a sistemelor electroenergetice ale României și Republicii Moldova în atingerea obiectivului de

consolidare a securității energetice în spațiul est-european, prin diversificarea surselor și a rutelor, în paralel cu asigurarea unor servicii mai bune pentru cetățeni, la prețuri mai mici.

După semnarea la Chișinău, în luna mai a anului 2015, a Memorandumului de Înțelegere între Guvernele celor două state privind realizarea proiectelor necesare interconectării rețelelor de gaze naturale și energie electrică din Republica Moldova și România, discuțiile pe marginea interconectărilor au avansat semnificativ, devenind o prioritate asumată politic de ambele Părți, care se bucură, în plus, și de susținere din partea instituțiilor financiare internaționale și europene.

Părțile au comunicat că au avut loc mai multe reuniuni ale Grupului de lucru din domeniul energiei privind realizarea de proiecte de interconectare a rețelelor de gaze naturale și energie electrică între Republica Moldova și România, fiind discutate chestiuni privind coordonarea proiectelor de interconexiune.

Părțile au convenit ca, în scopul realizării proiectelor din domeniul energiei (gaze naturale și energie electrică) între Republica Moldova și România, să continue colaborarea la nivelul Grupului de lucru din domeniul energiei prin intermediul grupelor de experți care vor coordona atât lucrările de realizare a proiectelor la nivel tehnic, cât și componenta investițională a proiectelor, inclusiv proiectele de interconexiune realizate în regim privat de companii românești deținute majoritar de stat.

3.1. Colaborarea în domeniul electroenergetic

Părțile au făcut un schimb de informații cu privire la stadiul și perspectivele de dezvoltare a colaborării în sectorul energiei electrice.

Comisia salută semnarea, la 29 iunie 2017, a Acordurilor (ENTSO-E cu Î.S. Moldelectrica și ENTSO-E cu UKRENERGO) asupra condițiilor de interconectare a sistemelor din Ucraina și Republica Moldova cu sistemul Europei continentale.

Comisia apreciază faptul că în luna decembrie 2017 au fost aprobați de către Plenara Grupului Europei Centrale (PG EC) Termenii de Referință pentru efectuarea studiilor suplimentare necesare pentru definirea în detaliu a tuturor măsurilor tehnice necesare interconectării sistemelor electroenergetice, precum și faptul că Grupul de operatori ENTSO-E și-a exprimat disponibilitatea de a realiza studiile respective.

Republica Moldova a informat că, la solicitarea Consorțiului operatorilor ENTSO-E, a fost elaborat proiectul de acord tehnic între Consorțiu, Î.S. Moldelectrica și NEK Ukrenerg, a cărui aprobare va face posibilă semnarea unor acorduri separate de prestare servicii pentru studiile adiționale.

Republica Moldova a informat că demararea activităților legate de efectuarea studiilor adiționale sunt preconizate pentru trimestrul IV a anului 2018.

Republica Moldova a exprimat interesul continuării eforturilor pentru avansarea în procesul de interconectare sincronă a sistemului electroenergetic al Republicii Moldova la sistemul electroenergetic interconectat sincron din Europa continentală, acesta fiind tratat ca opțiune valabilă pe termen lung.

Concomitent, Republica Moldova a reiterat importanța avansării realizării scenariului de interconectare asincronă a sistemelor electroenergetice a Republicii Moldova cu România, prin implementarea proiectului de construcție a Stației Back-to-Back Vulcănești + LEA 400 kV Isaccea-Vulcănești-Chișinău.

În cadrul discuțiilor purtate, atât la nivelul Comisiei Mixte, cât și, anterior, al Grupului de lucru pentru interconectare energetică, s-a luat act de progresele finalizate prin avizarea de către Moldelectrica, în luna martie 2018, a studiului de fezabilitate pentru interconectarea asincronă a sistemelor electroenergetice ale României și Republicii Moldova, elaborat de către Institutul de Studii și Proiectări Energetice SA (ISPE) și finanțat cu suportul BERD.

Comisia apreciază în acest sens semnarea, la 20 decembrie 2017, a Acordurilor de împrumut cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și Banca Europeană de Investiții (BEI), pentru finanțarea lucrărilor de interconectare electrică a Republicii Moldova cu România, precum și ratificarea acestora prin Legea nr.150 din 18 iulie 2018, respectiv Legea nr.128 din 12 iulie 2018.

Republica Moldova a informat că, actualmente se duc discuții cu Banca Mondială referitor la contractarea împrumutului pentru finanțarea lucrărilor de interconectare electrică a Republicii Moldova cu România.

Republica Moldova mizează, în continuare, pe sprijinul României în realizarea proiectului de interconectare electroenergetică, aferent lucrărilor necesare a fi efectuate de către Transelectrica S.A în stația Vulcănești și pe linia Isaccea – Vulcănești.

Republica Moldova solicită sprijinul României de a interveni, prin intermediul Transelectrica S.A, pentru accelerarea realizării studiilor adiționale în cadrul Grupului de lucru ENTSO-E privind interconectarea sincronă Republica Moldova – Ucraina cu rețeaua continentală, precum și includerea proiectului de interconectare asincronă Isaccea – Vulcănești – Chișinău în studiile adiționale respective.

3.2. Sectorul petrol și gaze naturale

Republica Moldova a reconfirmat faptul că realizarea gazoductului Iași-Ungheni- Chișinău este o prioritate de bază a sectorului energetic, a cărui realizare va asigura securitatea aprovizionării cu gaze naturale prin diversificarea căilor și surselor de alimentare, concomitent cu consolidarea rolului Republicii Moldova de culoar de tranzit bidirecțional al gazelor naturale.

Comisia salută îndeplinirea tuturor condițiilor suspensive din Contractul de vânzare – cumpărare a complexului patrimonial unic – Vestmoldtransgaz, care s-a soldat cu semnarea, la 6 septembrie 2018, a Certificatului de finalizare a procesului de privatizare a Î.S. Vestmoldtransgaz cu S.R.L. Eurotransgaz (Moldova), subsidiară a S.N.T.G.N. „Transgaz” (România), precum și angajamentul asumat a S.R.L. Eurotransgaz de a investi circa 90 milioane euro în construcția gazoductului Ungheni-Chișinău, pe parcursul a doi ani.

Comisia apreciază măsurile întreprinse în vederea facilitării procesului de inițiere a lucrărilor asupra conductei Ungheni – Chișinău, prin operarea modificărilor la Legea nr.105/2017 privind declararea utilității publice pentru lucrările de interes național de construcție a conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni – Chișinău, cât și la Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale.

Părțile își asumă angajamentele de contribuție la finalizarea construcției gazoductului Ungheni – Chișinău conform graficului de implementare asumat și implicarea în realizarea tuturor măsurilor necesare pentru atingerea obiectivului dat în termenul planificat. De asemenea, Părțile își asumă angajamentele convenite în Memorandumul de Înțelegere dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României din 21 mai 2015, în special cele prevăzute la articolul 3.

Republica Moldova subliniază încă o dată necesitatea ca atât gazoductul Ungheni – Chișinău cât și gazoductul Onești – Gherăiești – Lețcani și stațiile de comprimare aferente să se materializeze până la sfârșitul anului 2019, data la care actualele contracte cu Gazprom expiră. Luând act de planul investițional deosebit de amplu al SN Transgaz SA, pentru atingerea acestui obiectiv este necesar ca lucrărilor menționate să li se acorde prioritate.

Republica Moldova mizează pe suportul României în realizarea fluxului invers de gaze pe sistemul de conducte magistrale Trans-Balcanice (Trans-Balkan Reverse Flow) prin SMG Isaccea.

4. Colaborarea în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale

Părțile vor depune, în continuare eforturi în vederea consolidării colaborării dintre instituțiile de profil din Republica Moldova și România în domeniile: controlului calității semințelor și materialului săditor, industriei alimentare, silviculturii și dezvoltării rurale, în vederea admiterii produselor din Republica Moldova în spațiul UE.

Părțile au convenit intensificarea colaborării în vederea semnării de către ambele părți a Acordului de colaborare în domeniul combaterii căderilor de grindină în zona de frontieră dintre Republica Moldova și România. Republica Moldova a propus reexaminarea Acordului de colaborare în domeniul combaterii căderilor de grindină în zona de frontieră comună cu lansarea proiectelor din punctul „0” spre ambele părți ale acordului. România propune păstrarea unei zone de neintervenție de 15 km de o parte și de altă a frontierei, impusă de reglementările (naționale și internaționale) privind siguranța spațiului aerian.

Părțile au convenit inițierea cooperării în vederea realizării schimburilor de experiență în domeniul cercetării științifice și funcționării instituțiilor științifice care promovează domeniul agriculturii, cu precădere agricultura ecologică, agricultura conservativă, horticultura, piscicultura (acvacultura).

Părțile au convenit asupra dezvoltării și îmbunătățirii capacităților autorităților și organismelor de control din domeniul agriculturii ecologice, acordarea de sprijin pentru asistența tehnică, cursuri de instruire, schimb de experiență și informații în domeniul certificării electronice a produselor ecologice.

Părțile încurajează dialogul și schimbul de bune practici privind sectorul zootehnic, redresarea situației în Republica Moldova și trecerea efectivului de animale din gospodării casnice în ferme performante.

Părțile au convenit intensificarea schimbului de experiență în domeniul dezvoltării rurale prin preluarea bunelor practici de implementare a programului LEADER în Republica Moldova.

Institutul de Fitotehnie „Porumbeni” va intensifica relațiile de colaborare cu instituțiile de cercetări științifice și producătorii din domeniul producerii semințelor de porumb și va identifica oportunități de participare la proiecte și programe transfrontaliere privind produsele ecologice din porumb alimentar.

Părțile au convenit asupra cooperării bilaterale în următoarele domenii:

- a. Schimb de bune practici privind agricultura ecologică, inclusiv accesarea de fonduri europene;

- b. Stabilirea dimensiunilor optime ale fermelor zootehnice și sprijinirea realizării acestora sub forma unor ferme performante (trecerea de la producția zootehnică din ferme gospodărești, familiale la exploatații zootehnice performante), în special ferme de ovine;
- c. Dezvoltarea, modernizarea și diversificarea activităților de valorificare a producției alimentare horticole pentru diferite destinații și piețe;
- d. Elaborarea tehnologiilor și procedeele tehnologice de înființare și exploatare a plantațiilor viticole, pomicole și legumicole;
- e. Elaborarea tehnologiilor de fabricare a produselor lactate obținute prin utilizarea preparatelor bacteriene;
- f. Cercetarea, perfecționarea și implementarea de noi metode și procedee (agrotehnice, biologice și chimice) de prevenire și combatere a organismelor nocive la vița de vie, în scopul obținerii unei producții vitivinicole de calitate (inclusiv ecologică);
- g. Colaborarea în domeniul pregătirii și perfecționării cadrelor științifice de înaltă calificare.

4.1. În domeniul sanitar veterinar și al siguranței alimentelor

Institutul pentru Controlul Calității Produselor Biologice și Medicamente din România și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor din Republica Moldova (ANSA) vor colabora în vederea consolidării capacității laboratorului național de referință Instituția Publică Centrul Republican de Diagnostică Veterinară pentru efectuarea încercărilor de laborator în domeniile bacteriologie, virusologie, chimie și testarea vaccinului contra bolii Newcastle.

Părțile au convenit să ofere asistență tehnică autorității competente din Republica Moldova în vederea îndeplinirii cerințelor comunitare privind condițiile generale și specifice de igienă a produselor alimentare, pe compartimentul lapte și produse lactate.

Partea Română va acorda sprijin ANSA a Republicii Moldova în vederea accesului produselor compuse ce conțin lapte (produse de patiserie și cofetărie, înghețată, cremă etc.) fabricate din lapte provenit de la întreprinderile de procesare a laptelui din Uniunea Europeană, autorizate cu drept de export.

Partea Română va sprijini ANSA a Republicii Moldova în procesul de contractare a laboratoarelor acreditate din cadrul ANSVSA pentru implementarea programelor naționale de monitorizare a reziduurilor în produsele alimentare și va facilita procesul de trecere a frontierei a probelor destinate investigațiilor în laboratoarele contractate.

Părțile au convenit că ANSVSA va acorda suport ANSA pentru asigurarea implementării componentei aferente Programului de supraveghere și control al rabiei în Republica Moldova, parte a Programului privind supravegherea, controlul și eradicarea rabiei la vulpe în România.

Continuarea implementării proiectelor de asistență inițiate precum:

- a. Acordul Preliminar de Cooperare în domeniul legislației sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor încheiat între ANSVSA și MAIA, ANSA,
- b. Sprijinul României în vederea consolidării capacității instituționale a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor din Republica Moldova privind aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare, conform standardelor Uniunii Europene,

c. Să acționeze pentru identificarea resurselor necesare în vederea consolidării controlului veterinar și fitosanitar la nivel național în Republica Moldova, inclusiv la punctele de inspecție la frontiera dintre Republica Moldova și România,

Colaborarea viitoare a instituțiilor din domeniul sanitar veterinar și al siguranței alimentelor din Republica Moldova și România, inclusiv la implementarea Strategiei în domeniul siguranței alimentelor pentru anii 2018-2022.

5. Cooperarea în domeniul vamal

Părțile au convenit că vor continua să coopereze în domeniul vamal, atât în baza instrumentelor bilaterale, cât și în cadrul grupurilor de proiect constituite la nivelul Comisiei Europene, prin utilizarea mecanismelor instituite.

Părțile vor depune, în continuare, eforturi comune pentru prevenirea și combaterea fraudelor vamale, concomitent cu fluidizarea traficului de mărfuri și călători prin punctele comune de trecere a frontierei, precum și pentru securizarea frontierei externe a Uniunii Europene.

Părțile vor continua să realizeze schimburi de experiență în domenii de interes din activitatea vamală.

Părțile au convenit să depună eforturi pentru buna derulare a proiectului-pilot implementat la frontiera comună - recunoașterea unilaterală de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova a operatorilor economici autorizați din Uniunea Europeană, pentru monitorizarea stadiului proiectelor de investiții comune, precum și să depună diligențele necesare pe lângă partenerii naționali ca, până la finalul anului în curs, sau cel târziu în trimestrul I 2019, să fie organizată o întâlnire comună între autoritatea vamală și poliția de frontieră din Republica Moldova și România, în care să fie discutate aspecte privind cooperarea la frontiera comună.

Părțile au convenit să analizeze efectele aplicării, în anul 2018, a Planului de cooperare între Agenția Națională de Administrare Fiscală din România și Serviciul Vamal de pe lângă Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova privind intensificarea colaborării în domeniul prevenirii și combaterii fraudelor vamale, încheiat la București, la 28 decembrie 2015, a cărui valabilitate a fost prelungită până la 31 decembrie 2018 și au stabilit, de comun acord, ca propunerile de îmbunătățire a Planului de cooperare să fie transmise, reciproc, până la jumătatea lunii decembrie 2018, urmând ca decizia de prelungire a acestuia pentru anul 2019, să fie comunicată în cel mai scurt timp posibil.

Părțile vor continua dialogul prin intermediul autorităților vamale și polițiilor de frontieră în vederea organizării controlului comun în punctele de trecere a frontierei comune, luând în considerare modelul propus în cadrul Grupului de lucru privind implementarea Cadrului Strategic pentru cooperarea vamală UE-RM, inclusiv pe baza proiectului Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României cu privire la controlul persoanelor, mijloacelor de transport și mărfurilor în punctele comune de trecere a frontierei de stat dintre România și Republica Moldova, propus de Republica Moldova.

Părțile au agreeat coordonarea măsurilor comune de fluidizare a traficului transfrontalier, în special sincronizarea numărului de personal al autorităților vamale și polițiilor de frontieră din punctele comune de trecere a frontierei, în scopul evitării ambuteiajelor.

Părțile au convenit asupra coordonării acțiunilor comune pentru implementarea eficientă a Proiectului privind „Reabilitarea și modernizarea birourilor vamale de frontieră de pe granița România – Republica Moldova, respectiv birourile vamale Albița - Leușeni, Sculeni

- Sculeni și Giurgiulești-Giurgiulești”, în special cu referire la sincronizarea timpilor de realizare a etapelor corespunzătoare, calibrarea fluidizării traficului transfrontalier în perioada lucrărilor de construcții etc.

6. Cooperarea în domeniul transporturilor

6.1. În domeniul transportului rutier

Părțile au salutat desfășurarea, la București, în perioada 26-27 iunie 2018, a lucrărilor Comisiei Mixte Rutiere, constituită în conformitate cu articolul 14 al Acordului interguvernamental în domeniul transporturilor rutiere, care a oferit oportunitatea consolidării și dezvoltării relațiilor bilaterale în domeniul transportului rutier și a transportului rutier de marfă și persoane dintre cele două state, precum și schimbul de informații privind legislația națională, cum este și introducerea pe teritoriul Republicii Moldova a taxelor rutiere din februarie 2018.

România a semnalat faptul că, în prezent încă rămân nesoluționate aspectele legate de aplicarea taxelor rutiere pe teritoriul Republicii Moldova transportatorilor români, taxe discriminatorii în comparație cu transportatori din alte state UE care sunt scutiți de plata acestor taxe, și cele legate de modul în care legislația specifică aplicabilă pe teritoriul Republicii Moldova reglementează problema taxării rutiere pe perioada în care vehicul rutier înmatriculat în România nu utilizează infrastructură rutieră din acest stat. Din aceste considerente România a adresat Republicii Moldova solicitarea de a fi informată, oficial, asupra intrării în vigoare a legii adoptate de Parlamentul Republicii Moldova referitoare la introducerea taxelor rutiere.

România a adresat Republicii Moldova solicitarea de a transmite modificările privind legislația națională referitoare la operarea serviciilor regulate de persoane efectuate de către transportatorii români în autogările din Republica Moldova.

România și-a manifestat disponibilitatea de a continua acorda asistență tehnică Republicii Moldova în armonizarea legislației naționale cu legislația UE în domeniul transportului rutier privind activitatea de registru și control.

Părțile s-au informat reciproc privind stadiul demersurilor întreprinse pentru realizarea podului rutier Ungheni (RO) - Ungheni (MD) și au convenit acțiunile viitoare în acest sens.

6.2 În domeniul transportului feroviar

În scopul reducerii substanțiale a staționării trenurilor de călători și mărfuri și efectuării în comun a controlul în stațiile de frontieră, ambele părți au convenit necesitatea lansării de consultări cu factorii de decizie implicați din ambele state.

Republica Moldova susține necesitatea încheierii unui nou acord interguvernamental bilateral în domeniul transportului feroviar compatibil cu prevederile legislației UE și menit să înlocuiască Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României cu privire la principiile colaborării în domeniul transportului feroviar (21 februarie 1995), prelungit din 22 noiembrie 2010. Republica Moldova este în așteptarea proiectului noului Acord interguvernamental între Republica Moldova și România în conformitate cu legislația UE, pentru inițierea procedurilor interne.

Părțile s-au informat reciproc privind stadiul demersurilor întreprinse pentru reabilitarea podului feroviar Galați Larga (România) – Giurgiulești (Republica Moldova) și au convenit acțiunile viitoare în acest sens.

Republica Moldova susține inițiativa de semnare a unui Acord între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind aspectele tehnice, financiare, juridice și organizatorice referitoare la reabilitarea și exploatarea podului feroviar de frontieră între cele două state, peste râul Prut, între stațiile de cale ferată Galați Larga (Romania) și Giurgiulești (Republica Moldova).

6.3. În domeniul transportului aerian

Republica Moldova a informat că, potrivit sesiunii a X-a a Comisii mixte interguvernamentale de colaborare economică între Republica Moldova și România (București, 13 octombrie 2017), o delegație la nivel de experți din cadrul Ministerului Economiei și Infrastructurii Republicii Moldova a efectuat o vizită de lucru la București în perioada 16-19 octombrie 2017 la Ministerul Transporturilor din România, pentru efectuarea unui schimb de experiență. Urmare vizitelor la RomATSA, CIAS, s-a convenit asupra semnării unui memorandum de înțelegere între instituțiile române și cele din Republica Moldova.

6.4. În domeniul transportului naval

România și-a manifestat disponibilitatea de a acorda asistență tehnică Republicii Moldova în armonizarea legislației naționale cu legislația UE în domeniul transporturilor, în special în domeniul transportului naval. În acest sens, România a informat cu privire la faptul că Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului în Transporturi Navale CERONAV și Autoritatea Navală Română sunt deschise colaborării cu centre de instruire similare pentru pregătirea a personalului navigant maritim și/sau fluvial, și autoritatea similară în domeniul siguranței maritime și fluviale și prevenirii poluării mediului marin.

România a reiterat oportunitatea inițierii discuțiilor pe marginea colaborării bilaterale în cazul producerii de incidente, accidente și situațiile de forță majoră pe râul Prut și fluviul Dunărea.

Republica Moldova consideră judicioasă intensificarea colaborării pe segmentul instruirii colaboratorilor Agenției Navale în Autorității Navale Române și Academiei Navale.

7. Cooperarea în domeniul dezvoltării teritoriale, a planificării urbane, construcțiilor, a geodeziei, cartografiei, cadastrului și informațiilor geospatiale

7.1. Colaborarea în domeniul dezvoltării teritoriului, a planificării urbane, și a construcțiilor

Cele două Părți vor continua colaborarea în cadrul următoarelor acțiuni bilaterale:

- a) Efectuarea de schimb de experiență în elaborarea actelor legislative și normative aferente domeniului în cauză, precum și în stabilirea și elaborarea instrumentelor de planificare teritorială și urbană;
- b) Desfășurarea de proiecte comune în organizarea concursurilor tematice, meselor rotunde, seminarelor, conferințelor, expozițiilor;
- c) elaborarea proiectelor comune privind dezvoltarea teritorială și urbanism, implementarea prevederilor documentelor cadru elaborate la nivel european;
- d) identificarea unor priorități comune de dezvoltare urbană care să fie promovate în conformitate cu Noua Agenda Urbană;
- e) dezvoltarea de instrumente de dezvoltare urbană durabilă;

- f) dezvoltarea de instrumente pentru identificarea impactului teritorial al politicilor sectoriale;
- g) schimb de experiență pentru protejarea și valorificarea zonelor protejate și a patrimoniului natural și construit;
- h) organizarea de instruiți periodice privind implementarea cadrului legislativ european în domeniul construcțiilor și al standardelor europene pentru produse de construcții și metode de încercări ale acestora;
- i) organizarea de instruiți privind implementarea bunelor practici în domeniul proiectării, execuției, întreținerii și urmăririi comportării construcțiilor;
- j) efectuarea de schimb de experiență în atestarea specialiștilor din domeniul construcțiilor precum arhitecți, proiectanți, responsabili de tehnici și diriginți de șantier;
- k) efectuarea de schimb de experiență în domeniul construcției locuințelor sociale, implementarea programelor în acest domeniu;
- l) extinderea cooperării în domeniul reglementărilor și standardelor în construcții (Eurocoduri) în special în domeniile:
- m) proiectarea structurilor compozite de oțel și beton,
- n) proiectarea structurilor de zidărie,
- o) proiectarea geotehnică,
- p) proiectarea structurilor pentru rezistența la cutremur;
- q) inclusiv verificarea și calibrarea Parametrilor determinați la nivel național (NDP) pentru aceste Eurocoduri.
- r) susținerea în elaborarea Anexelor Naționale ale Republicii Moldova la Eurocodurile în construcții și consolidarea capacităților specialiștilor locali în domeniu;
- s) cooperarea în domeniul implementării Directivei privind performanța energetică a clădirilor 2010/31/UE din 19 mai 2010 în Republica Moldova (Road Map/Action Plan for transposition of the EU Directive on EPB in Moldova);
- t) efectuarea de schimb reciproc de acte normative relevante privind administrarea, întreținerea, reabilitarea blocurilor de locuințe, precum și formele de suport financiar pentru renovarea fondului locativ;
- u) efectuarea de schimb de informație privind mecanismele ce țin de nivelul de acces tinerilor la locuințe;
- v) efectuarea de schimb de experiență privind zonele de risc natural și măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone;
- w) efectuarea de schimb de experiență privind infrastructura pentru informații spațiale și interoperabilitatea seturilor de date spațiale și a serviciilor aferente.

7.2. Cooperarea în domeniul geodeziei, cartografiei, cadastrului și informațiilor geospațiale

- ✓ Colaborare în domeniul gravimetriei

- Efectuarea unui schimb reciproc de date gravimetrice pentru generarea unui cvasigeoid mai precis în zona de frontieră,
- Efectuarea unui schimb de informații privind algoritmul de generare a cvasigeoidului;
- ✓ Abordarea uniformă și racordarea datelor în cadrul proiectelor și directivelor UE (INSPIRE, Eurogeographics, COPERNICUS, etc.)
- ✓ Cooperarea în cadrul proiectelor demarate la nivel internațional,
- ✓ Transfer reciproc de informații cartografice în zona de frontieră în vederea editării hărților și planurilor
- Hărți și planuri în format digital la diferite scări,
- Atlase de semne convenționale în format digital pentru diferite scări;
- ✓ Realizarea unor legături între rețelele de nivelment naționale;
- ✓ Sprijinirea reciprocă a obținerii acordului de aerofotografiere, a zonei comune de frontieră;
- ✓ Realizarea unor Servicii de producere a unui model digital al terenului prin scanare aeriană, fotografii aeriene și producția de hărți și ortofotoplanuri, cu zona de acoperire Bazinul Prutului
- Efectuarea unui schimb reciproc de date,
- Asistență tehnică pentru generarea modelului digital al terenului rezultat prin scanare aeriană și aerofotografiere,
- Asistență tehnică pentru generarea ortofotoplanului,
- Asistență tehnică pentru asigurarea verificării calității tehnice a produselor

8. Cooperarea transfrontalieră

Programul Operațional Comun România – Republica Moldova 2014 – 2020 finanțează 4 obiective tematice care vizează furnizarea sprijinului financiar pentru educație și cercetare (OT2), promovarea culturii (OT3), îmbunătățirea accesibilității și dezvoltarea transportului (OT 7), provocările în domeniul siguranței și securității (OT 8).

Proiectele vor fi selectate, în principal, în urma unor apeluri de proiecte. Totodată, Programul finanțează și proiecte mari de infrastructură (PMI) atribuite prin încredințare directă, documentația acestora fiind aprobată în două etape de Comisia Europeană în perioada 2016-2018. PMI se încadrează în Obiectivele Tematice 7 și 8, și vizează următoarele domenii bilaterale: dezvoltarea infrastructurii de comunicații, combaterea criminalității transfrontaliere, dezvoltarea capacităților de intervenție în situațiile de urgență.

Este necesar atât la nivelul organizațiilor care vor depune proiecte cât și a celor care sunt beneficiare de proiecte mari de infrastructură, să se depună toate eforturile în vederea asigurării unei calități ridicate a proiectelor, a resurselor financiare proprii, a unui management eficient bazat pe colaborarea între parteneri și a respectării legislației și prevederilor aferente Programului Operațional.

De asemenea, Republica Moldova și România primesc finanțare europeană și în cadrul Programului Operațional Comun „Bazinul Mării Negre 2014-2020” (finanțat din Instrumentul European de Vecinătate– ENI) în care cele două state sunt partenere.

Programul, structurat pe două obiective tematice, va finanța proiecte care se încadrează în una dintre cele patru priorități:

1. Promovarea mediului de afaceri și a antreprenoriatului în Bazinul Mării Negre;
2. Promovarea unei politici de mediu coordonate și reducerea prin acțiuni comune a deșeurilor maritime în Bazinul Mării Negre.

Cancelaria de Stat a Republicii Moldova cu rol de Autoritate Națională în programele de cooperare transfrontalieră va sprijini structurile programelor din cele două state și va implementa cu celeritate prevederile Planurilor de Acțiune elaborate în vederea respectării obligațiilor stabilite prin Regulamentul ENI CBC nr.897 din 2014.

8.1. Dezvoltare regională

Părțile au convenit să continue colaborarea instituționalizată prin Acordul de colaborare între Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al Republicii Moldova (actualmente Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului) și Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului (în prezent Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice) din România, semnat la 3 martie 2012, la Iași, în conformitate cu Programul interministerial de colaborare în vigoare.

Realizarea de schimb de experiență în domeniul funcționării instituțiilor și organismelor de implementare a politicilor de dezvoltare regională prin intermediul programelor și instruirilor.

Cele două Părți au convenit asupra necesității colaborării regionale între Republica Moldova și România cu sublinierea importanței promovării în continuare, de proiecte concrete pe dimensiunea economică, în sprijinul comunităților locale din cele două state.

Menținerea unui dialog permanent între reprezentanți ai unităților administrativ-teritoriale din Republica Moldova și România care să favorizeze identificarea unor acțiuni concrete de colaborare în domeniile de interes comun, derulate în baza unor înțelegeri de cooperare. Semnarea unor astfel de înțelegeri între unitățile administrativ-teritoriale din România și cele similare din Republica Moldova va permite dezvoltarea de relații constante între diverse instituții, agenți economici, organisme non-guvernamentale, asociații etc., în diferite domenii de activitate în funcție de interesul comun al celor două comunități locale.

9. Cooperarea în domeniul administrației publice

Referitor la cooperarea la nivelul autorităților administrației publice locale dintre cele două state, Părțile au convenit pentru continuarea dezvoltării acesteia, în baza schimbului de experiență și stabilirea unui sistem de contacte directe.

Cele două părți subliniază importanța intensificării eforturilor autorităților publice locale din Republica Moldova și România pentru dezvoltarea unor parteneriate și/sau relații de înfrățire în vederea dezvoltării și consolidării relațiilor bilaterale în domeniile economie, educație, sănătate, cultură, turism, protecția mediului înconjurător, etc.

În domeniul cooperării în materie de administrație publică, părțile își propun să intensifice promovarea cooperării bilaterale dintre cele două state, în scopul îmbunătățirii funcționării și creșterii performanței administrației publice.

10. Cooperarea în domeniul protecției mediului, apelor și silviculturii

Cooperarea Republicii Moldova cu România în domeniul protecției mediului, apelor și silviculturii se efectuează în baza Memorandumului de Înțelegere între Ministerul Mediului al Republicii Moldova și Ministerul Mediului și Pădurilor din România, semnat la București, la 27 aprilie 2010, Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a apelor Prutului și Dunării, semnat la Chisinău, la 28 iunie 2010, Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind cooperarea și ajutorul reciproc în cazul producerii dezastrelor, semnat la Iași la 3 martie 2012, Memorandumului de Înțelegere între Regia Națională a Pădurilor ROMSILVA și Agenția „Moldsilva”, semnat la București, la 05.03.2018 și Memorandumului de colaborare între Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare în Silvicultură ”Marin Drăcea” din România și Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice din Republica Moldova, semnat la București, la 30.08.2016.

Având în vedere prioritățile stabilite în domeniul protecției mediului, apelor și silviculturii, Părțile au convenit continuarea cooperării în baza acordurilor și memorandumurilor menționate anterior.

Părțile au convenit urgentarea demersurilor pentru semnarea Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României pentru traversarea râului Prut cu conductele de apă și de canalizare pentru alimentarea cu apă a localităților din raioanele Nisporeni, Ungheni și Fălești din Republica Moldova.

Părțile au decis organizarea în luna februarie 2019 a Comisiei mixte trilaterale România-Republica Moldova-Ucraina, creată în baza Acordului între Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului (în prezent Ministerele Apelor și Pădurilor, respectiv Mediului) din România, Ministerul Mediului și Amenajării Teritoriului al Republicii Moldova (în prezent Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului) și Ministerul Mediului și Resurselor Naturale din Ucraina pentru cooperare în ariile protejate naturale din Delta Dunării și Prutul de Jos, semnat la București, la 5 iunie 2000.

Părțile au convenit urgentarea demersurilor în vederea operaționalizării activităților în baza celui de-al treilea Protocol adițional (semnat la Chișinău, la 10 decembrie 2013) la Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro, acordat de România Republicii Moldova (semnat la București, la 27 aprilie 2010).

În scopul impulsivării relațiilor bilaterale, Părțile au evidențiat importanța conlucrării în domeniul Strategiei Uniunii Europene pentru regiunea Dunării (SUERD).

11. Cooperarea în domeniul comunicațiilor și tehnologia informației (ITC)

Părțile au exprimat deschiderea pentru sprijin reciproc în domeniile e-guvernării, interoperabilității, securității cibernetice, Cloud Computing, Open Data (date deschise) și Big Data (volume mari de date), acordând totodată o atenție deosebită schimbului de experiență în domenii specifice precum: e-sănătate, e-educație, e-cultură și comerț electronic.

Ținând cont de lansarea în Republica Moldova, în anul 2018, a Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112, Părțile și-au manifestat dorința de a continua și intensifica asistența și cooperarea la operaționalizarea acestuia, inclusiv posibilitatea acordării de asistență în instruirea personalului Serviciului 112, în special a operatorilor pentru preluarea apelurilor de urgență.

De asemenea, cele două părți și-au exprimat disponibilitatea pentru schimb de experiență și transfer de bune practici în domeniul securității cibernetice.

12. Cooperarea în domeniul statisticii

Comisia a apreciat strânsa colaborare instituțională, care acoperă majoritatea domeniilor statistice în baza Protocolului de colaborare între Institutul National de Statistică (INS) al României și Biroul National de Statistică al Republicii Moldova (BNS) din 2004. Este apreciată asistența acordată de către INS pentru elaborarea Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2016-2020 (SDSSN). Cadrul strategic are drept scop alinierea statisticilor internaționale, în special a celor ce decurg din Sistemul Statistic European (SSE), întărirea și recunoașterea rolului statisticii oficiale în societate.

Ca urmare a rezultatelor pozitive obținute până în prezent, BNS își manifestă dorința de a continua și intensifica acțiunile de cooperare în domenii importante ale statisticii: statistica macroeconomică, statistica prețurilor, statistica agriculturii, întreprinderilor, inclusiv statistica energiei, statistica comerțului, turismului și transportului, statistica investițiilor și construcțiilor, statistica demografică, statistica socială, în special, statistica educației, sănătății, protecției sociale și evaluarea sărăciei.

O atenție deosebită va fi acordată de către INS statisticii oficiale:

- ✓ în procesul de implementare a noii Legi cu privire la statistica oficială;
- ✓ utilizarea surselor administrative de date în scopuri statistice în conformitate cu normele, standardele și practicile internaționale, vizând creșterea calității statisticilor oficiale, producerea de noi indicatori statistici, reducerea costului informației și reducerea sarcinii de răspuns asupra respondenților statistici;
- ✓ creșterea capacității statisticii oficiale a Republicii Moldova prin perfecționarea metodelor și tehnicilor de diseminare a datelor și informațiilor;
- ✓ îmbunătățirea culturii statistice la nivelul tuturor categoriilor de utilizatori statistici, implicit prin apropierea dintre statistica oficială și mediul academic.

13. Cooperarea în domeniul cercetării științifice, inovării și educației

Părțile apreciază cooperarea în domeniul educației realizată în baza Protocolului de colaborare între Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice (în prezent Ministerul Educației Naționale) din România și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova pentru anii de învățământ 2016 – 2019, semnat la Chișinău la 22 decembrie 2016. Părțile au remarcat că această cooperare vizează acordarea de burse de studii, mobilități studențești/academice, stagii de specializare, stagii de practică pentru studenți, cursuri de vară, cooperare inter-universitară ș.a.

Pentru impulsionearea colaborării în domeniul cercetării științifice și inovării și educației, Părțile au convenit:

- a. Intensificarea comunicării dintre instituțiile din Republica Moldova și România în vederea identificării unor posibilități și oportunități de elaborare și aplicare a programelor internaționale, transfrontaliere, bilaterale și transnaționale de finanțare a cercetării și inovării;
- b. Participarea comună a cercetătorilor din Republica Moldova și România în cadrul Programului COST în vederea mobilizării cercetătorilor și creării unor noi relații de colaborare în scopul acoperirii lacunelor existente în domeniul științei și inovării;

- c. Susținerea financiară corespunzătoare necesară pentru organizarea manifestărilor științifice internaționale în scopul valorificării rezultatelor cercetărilor obținute de savanții din ambele state;
- d. Promovarea (prin consultanță, organizarea de evenimente comune și schimb de bune practici) integrării cercetătorilor și a instituțiilor de cercetare din România în *cluster*ele științifico-tehnologice din Republica Moldova și invers;
- e. Efectuarea unor stagii de doctorat, de mobilitate a cercetătorilor, schimb inter-academic și inter-universitar în cadrul instituțiilor din Republica Moldova și România ;
- f. Realizarea unor cercetări de teren comune în domeniul etnografiei, arheologiei, folclorului, cu identificarea surselor financiare și logistice necesare pentru documentarea pieselor de patrimoniu;
- g. În baza cercetărilor comune efectuate, perfectarea unor dosare în vederea includerii elementelor comune, a obiectivelor de referință în Lista reprezentativă a UNESCO, fapt ce va contribui și la obținerea unor rezultate performante în domeniul științei, culturii și educației;
- h. Crearea unor baze de date cu tematica patrimoniului cultural material și imaterial;
- i. Identificarea posibilităților și revizuirea politicilor în domeniul științei și educației pentru atragerea tinerilor din Republica Moldova după studiile de licență, masterat și doctorat din România în Republica Moldova;
- j. Semnarea unui Program de cooperare între Ministerul Cercetării și Inovării din România și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova în vederea finanțării proiectelor bilaterale de cercetare și facilitării schimbului de vizite de lucru între cercetătorii din instituțiile de cercetare din România și cele din Republica Moldova;
- k. Explorarea posibilităților de participare în Programului cadru Orizont 2020 prin programul „Spreading Excellence and Widening Participation” (creșterea ratei de participare la apelurile Programului-cadru), dat fiind că și România, și Republica Moldova se regăsesc în grupul statelor ce pot beneficia de cele trei tipuri de acțiuni oferite: *teaming*, *twinning* și ERA Chairs;
- l. Crearea unor grupuri de lucru, prin care să fie împărtășită experiența României de specializare inteligentă și alegerea ramurilor de specializare;
- m. Inițierea și implementarea proiectelor bilaterale România-Republica Moldova;
- n. Intensificarea schimbului inter-academic cu instituțiile similare;
- o. Schimb de materiale științifice, periodice etc., din domeniu.

14. Cooperarea în domeniile reglementării tehnice, standardizării, metrologiei, acreditării, evaluării conformității, și securității industriale

În domeniile reglementării tehnice, standardizării, metrologiei, acreditării, evaluării conformității, și securității industriale, având în vedere interesul de a continua colaborarea și în scopul intensificării relațiilor, Părțile au convenit următoarele:

14.1. Metrologie

Părțile au convenit continuarea colaborării în domeniul metrologiei, în baza acordurilor semnate de Biroul Român de Metrologie Legală (BRML) și Institutul Național de Metrologie al României cu Institutul Național de Metrologie din Republica Moldova.

Totodată, luând în considerare acordurile semnate, Părțile au convenit asupra următoarelor modalități de colaborare:

- a. asigurarea de schimb de experiență și transferul de *know-how* prin participarea, cu titlu gratuit, la diverse cursuri, seminare etc., cooperarea în cadrul proiectelor de asistență externă în scopul dezvoltării capacităților instituționale și alinierii sistemului național de metrologie al Republicii Moldova la practicile europene;
- b. demonstrarea competențelor tehnice în efectuarea măsurărilor prin participarea la comparări în scopul publicării de către Republica Moldova a tabelelor CMC.

14.2. Acreditare

Continuarea dialogului constant de consultanță al MOLDAC cu omologii săi din România, referitor la uniformizarea proceselor de acreditare în regiune, dezvoltarea acreditării, implementarea *acquis*-ului comunitar, pentru acumularea de experiență.

14.3. Standardizare

Părțile vor continua să coopereze în domeniul standardizării în baza acordurilor încheiate.

15. Cooperarea în domeniul protecției consumatorilor

În vederea asigurării protecției, siguranței, sănătății și drepturilor consumatorilor și respectării intereselor acestora Părțile au convenit asupra:

- a. Implementării unor proiecte comune de cooperare;
- b. Acordarea de asistență din partea României în procesul de armonizare a legislației specifice din Republica Moldova, pentru alinierea la standardele europene;
- c. Consilierea operatorilor economici din Republica Moldova privind cadrul legal care reglementează comercializarea pe teritoriul României;
- d. Schimb de experiență privind procedurile de soluționare alternativă a litigiilor dintre consumatori și operatori economici;
- e. Schimbul de bune practici și *know-how* în aspecte și reglementări legate de activitatea segmentului de produse și servicii financiar-bancare.

16. Cooperarea în domeniul turismului

Părțile, în conformitate cu legislațiile naționale în vigoare în Republica Moldova și România, vor întreprinde toate măsurile necesare pentru promovarea și încurajarea dezvoltării relațiilor în domeniul turismului dintre cele două state.

Părțile au propus colaborarea în domeniul turismului, ținând cont de următoarele aspecte:

- a. Elaborarea și lansarea rutelor comune și promovarea acestora pe piețe externe;
- b. Identificarea instrumentelor de promovare (mass-media, forumuri etc.) în vederea realizării de proiecte de investiții de interes comun în domeniul turismului;
- c. Colaborarea pentru promovarea și valorificarea potențialului turistic al celor două țări și includerea acestora în circuitul turistic internațional;

d. Contribuția la schimbul de experiență în domeniul pregătirii profesionale a personalului din industriile turistice ale statelor lor și încurajarea schimburilor de cursanți și specialiști în acest domeniu;

e. Identificarea și lansarea rutelor turistice comune.

17. Colaborarea în domeniul bancar

Banca Națională a Moldovei (BNM) salută continuarea dezvoltării cooperării dintre Republica Moldova și România, în vederea consolidării relațiilor amicale, precum și contribuția României în sprijinirea aspirațiilor Republicii Moldova de implementare a celor mai bune practici și experiențe internaționale în diverse sectoare ale economiei, inclusiv cel financiar-bancar.

BNM a informat că dezvoltă relații de cooperare bilaterale fructuoase cu Banca Națională a României (BNR) și consideră experiența acestei instituții foarte utilă pentru consolidarea capacităților sale instituționale. În cadrul acestei cooperări, BNM beneficiază constant de un suport semnificativ din România prin realizarea schimbului de informații și experiență în domeniul activității bancare, precum și prin preluarea celor mai bune practici implementate în arii de interes comun ale băncilor centrale.

Pe parcursul anului 2018, Banca Transilvania (România), în parteneriat cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), au achiziționat 72,19% din capitalul social al unei bănci de importanță sistemică din Republica Moldova, contribuind astfel la transparentizarea structurii acționariatului băncii și la promovarea imaginii țării, în general.

Grație conlucrării BNM cu Banca Comercială Română și Banca Transilvania (ambele prezente pe piața bancară din Republica Moldova), leul moldovenesc a fost acceptat pentru operațiuni de schimb valutar și tranzacții bancare în România. La 1 octombrie 2018, băncile comerciale menționate au lansat serviciul de schimb valutar lei moldovenești (MDL) pentru lei românești (RON) de către persoanele fizice pe teritoriul României, precum și serviciul de transferuri bancare în lei moldovenești de către una dintre acestea. Aceste realizări au ca scop simplificarea vieții cetățenilor din Republica Moldova care studiază sau muncesc în România, precum și a călătorilor din ambele state.

BNM apreciază profund cooperarea bilaterală stabilită între băncile centrale ale ambelor state și încurajează consolidarea acesteia prin revizuirea și actualizarea Acordului de cooperare existent între BNM și BNR. Acest acord va asigura atât cadrul necesar pentru realizarea atribuțiilor de supraveghere pe bază consolidată a entităților transfrontaliere, cât și cooperarea pe alte domenii specifice băncilor centrale.

BNM și Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), în calitate de instituții beneficiare a proiectului Uniunii Europene de asistență Twinning „Consolidarea supravegherii, guvernanta corporativă și gestionarea riscurilor în sectorul financiar”, vor intensifica cooperarea cu BNR, având în vedere că aceasta, în comun cu banca centrală a Olandei, au fost selectate ca parteneri ale proiectului dat și vor asigura expertiza necesară pentru implementarea acestuia.

De asemenea, Banca de Export Import a României - EximBank S.A. își exprimă disponibilitatea de a colabora cu bănci locale și de a susține proiectele de export și investiții ale companiilor românești în Republica Moldova, prin toată gama de produse de finanțare, asigurare și garantare.

III. Convenirea locului și perioadei de desfășurare a următoarei sesiuni a Comisiei mixte interguvernamentale de colaborare economică Republica - Moldova România

S-a convenit că sesiunea a XII-a a Comisiei mixte interguvernamentale de colaborare economică între Republica Moldova și România se va desfășura la București, în anul 2019, urmând ca perioada exactă să fie convenită pe canale diplomatice.

Semnat la Chișinău, la 16 noiembrie 2018, în două exemplare originale, în limba română.

Chiril GABURICI,
Ministrul Economiei și Infrastructurii
al Republicii Moldova,
Copreședinte al Comisiei mixte



Ștefan-Radu OPREA,
Ministru pentru Mediul de Afaceri,
Comerț și Antreprenoriat, România,
Copreședinte al Comisiei mixte



COMPONENTA NOMINALĂ

**a delegației Republicii Moldova pentru participare la cea de-a XI-a Sesiune a
Comisiei interguvernamentale România-Republica Moldova pentru colaborare
economică**

(14-15 noiembrie 2018, Chișinău, Republica Moldova)

Chiril GABURICI	- Ministru al economiei și infrastructurii, <i>Președinte al Părții moldovenești a Comisiei</i>
Mihail CĂPĂȚÎNĂ	- secretar general de stat al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, <i>vicepreședinte al Părții moldovenești a Comisiei</i>
Tatiana CERCHEZ	- Consultant, Secția regimuri comerciale și relații economice bilaterale, Direcția Cooperare Internațională, Ministerul Economiei și Infrastructurii, <i>secretar al Părții moldovenești a Comisiei</i>
Iuliana DRĂGĂLIN	- Secretar de stat al Ministerului Economiei și Infrastructurii (în domeniul infrastructurii calității și cooperării internaționale)
Vitalie TARLEV	- Secretar de stat al Ministerului Economiei și Infrastructurii (în domeniul transporturilor)
Sergiu HAREA	- Președintele Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova
Gheorghe GABERI	- Director general al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor
Petru GURGUROV	- Director General Interimar al Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii
Alexandru BALTAG	- Director al Asociației Oamenilor de Afaceri din Moldova
Iurie EREMIA	- Director al Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței
Vitalie VALCOV	- Director general al Biroului Național de Statistică
Iurie MOCANU	- Director general adjunct al Biroului Național de Statistică

Inga VARVARIUC	- Vicedirector administrative al Institutului de Standardizare din Moldova
IURIE CEBAN	- Director adjunct al Serviciul Vamal
Călin NEGURĂ	- Șef Direcție politici în domeniul energetic, Ministerul Economiei și Infrastructurii
Cristina CEBAN	- Șef adjunct al Direcției Cooperare Internațională, Șef al Secției regimuri comerciale și relații economice bilaterale, Ministerul Economiei și Infrastructurii
Marian MAMEI	- Șef al Direcției infrastructura calității și securitate industrială, Ministerul Economiei și Infrastructurii
Sergiu BOCANCEA	- Șef Direcție infrastructura de comunicații, Ministerul Economiei și Infrastructurii
Vitalie BOBOC	- Șef-adjunct Direcție infrastructura de comunicații, Ministerul Economiei și Infrastructurii
Elena CACICOVSCII	- Șef al Direcției transport, Ministerul Economiei și Infrastructurii
Mihail LUPAȘCU	- Șef al Direcției urbanism, construcții și locuințe, Ministerul Economiei și Infrastructurii
Igor BODIU	- Director al Direcției Cooperare Bilaterală, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
Marcela ȚÎRDEA	- Șef Direcției analiză, monitorizare și evaluare a politicilor, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
Teodor BÎRSA	- șef Direcție Metrologie Legală, Institutul Național de Metrologie
Larisa ZALEVSKI	- Consilier, Secția Europa Occidentală, Centrală și de Sud-Est, Direcția Cooperare Bilaterală, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
Petru TATARU	- Consultant superior, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
Patricia VARZARI	- Consultant, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului

- | | |
|-------------------------|--|
| Cristina RAPCEA | - Specialist al Direcției Evaluarea Riscurilor și Planificarea Controalelor, Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței |
| Alexandru
SĂNDULESCU | - Înalt consilier UE în politici energetice |
| Ghennadi DIMOV | - Director General, Î.S. Moldoelectrica |
| Octavian CIOBÎRCA | - Sef SDP si IE, Î.S. Moldelectrica |
| Tudor Alexandru
DUȚU | - Administratorul Vestmoldtransgaz SRL |

COMPONENTA NOMINALĂ

a delegației României pentru participare la cea de-a XI-a Sesiune a Comisiei interguvernamentale România-Republica Moldova pentru colaborare economică

(14-15 noiembrie 2018, Chișinău, Republica Moldova)

Ștefan-Radu OPREA	- Ministru pentru mediul de afaceri, comerț și antreprenoriat, <i>Președinte al Părții române a Comisiei</i>
Florin-Doru SANDU	- Consilier pentru afaceri europene, Direcția Politici Comerciale și Afaceri Europene, Departamentul de Comerț Exterior, Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat, <i>secretar al Părții române a Comisiei</i>
Daniel Cristian CIOBANU	- Director, Direcția Relațiile cu Republica Moldova, Ministerul Afacerilor Externe
Virgil-Alin CHIRILĂ	- Secretar de Stat, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
Cristian PINTILIE	- Consilier, Direcția Afaceri Europene și Relații Internaționale, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
Karina COSTEA	- Consilier superior, Direcția Afaceri Europene și Relații Internaționale, Ministerul Mediului
Georgeta MUȘAT	- Consilier pentru afaceri europene, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Jean NICOLAOS	- Director adjunct, Reprezentanța Externă, Societatea Națională Căile Ferate Române SA
Ion DRĂGOIANU	- Analist Serviciu Clienți, Serviciul Relații Internaționale, Societatea Națională Căile Ferate Române SA
Răzvan Gabriel ODOR	- Consilier debutant, Direcția Afaceri Europene și Relații Internaționale, Ministerul Apelor și Pădurilor
Cristian ILIE	- Director, Direcția Politici, Strategii și Relații Internaționale, Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale

Dragoș NEAMȚU	- Consilier pentru afaceri europene, Direcția pentru Afaceri Europene și Relații Internaționale, Ministerul Economiei
Dr. Bogdan LICĂRETE	- Director, Direcția Siguranța Alimentelor de Origine Animală, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
Vasilica GRĂJDAN	- Director, Direcția Organizare și Planificare Resurse Umane, TRANSGAZ SA
Dan NICULAIE	- Director, Direcția Finanțări, Suport Reprezentanțe și Proiecte Speciale, TRANSGAZ SA
Adrian-Mircea TEODORESCU	- Membru Directorat, TRANSELECTRICA SA
Alexandra PAHOMI	- Specialist, Serviciul Relații Publice și Comunicare Instituțională, TRANSELECTRICA SA
Adrian VIDEANU	- Director adjunct, Direcția Supraveghere și Control Vamal, Direcția Generală a Vămirilor – Autoritatea Națională pentru Administrare Fiscală
Andrei Gabriel TUDOR	- Vicepreședinte, Director General, Parcul Industrial Ploiești, Asociația Parcurilor Industriale, Tehnologice, Științifice și a Incubatoarelor de Afaceri din România
Silviu-Ștefan HÂRȘOVESCU	- Vicepreședinte, Asociația Parcurilor Industriale, Tehnologice, Științifice și a Incubatoarelor de Afaceri din România
Teodor Cristian HÂNCU	- Comisar șef, Comisariatul Regional pentru Protecția Consumatorilor Regiunea Nord Est Iași
Virgil GOAGĂ	- Director, Departamentul Relații Externe, Camera de Comerț și Industrie a României

Ordinea de zi a lucrărilor celei de a XI-a sesiuni a Comisiei este prezentată a cuprins:

I. Informarea reciprocă de către cei doi Copreședinți asupra situației economice din cele două state

II. Perspectivile cooperării bilaterale între Republica Moldova și România

1. Colaborarea în domeniul comerțului bilateral

1.1. Colaborarea în domeniul IMM-urilor și mediului de afaceri

1.2. Colaborarea între Camerele de Comerț și Industrie ale Republicii Moldova și României

2. Colaborarea în domeniul industriei

2.1. Parcuri industriale

3. Colaborarea în domeniul energiei

3.1. Colaborarea în domeniul electroenergetic

3.2. Sectorul petrol și gaze naturale

4. Colaborarea în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale

4.1. În domeniul sanitar veterinar și al siguranței alimentelor

5. Cooperarea în domeniul vamal

6. Cooperarea în domeniul transporturilor

6.1. În domeniul transportului auto

6.2 În domeniul transportului feroviar

6.3. În domeniul transportului aerian

6.4. În domeniul transportului naval

7. Cooperarea în domeniul dezvoltării urbane durabile și construcțiilor

7.1. Colaborarea în domeniul planificarea teritoriului, urbanism, arhitectură, construcții și locuințe

7.2. Colaborarea în domeniul construcțiilor

8. Cooperarea transfrontalieră

8.1. Dezvoltare regională și rurală

9. Cooperarea în domeniul administrației publice

10. Cooperarea în domeniul protecției mediului, apelor și silviculturii

11. Cooperarea în domeniul comunicațiilor și tehnologia informației (ITC)

12. Cooperarea în domeniul statisticii

13. Cooperarea în domeniul cercetării științifice, inovării și educației

14. Cooperarea în domeniile reglementării tehnice, standardizării, metrologiei, acreditării, evaluării conformității, și securității industriale

14.1. Metrologie

14.2. Acreditare

14.3. Standardizare:

15. Cooperarea în domeniul protecției consumatorilor

16. Cooperarea în domeniul turismului

17. Colaborarea în domeniul bancar

III. Convenirea locului și perioadei de desfășurare a următoarei sesiuni a Comisiei mixte interguvernamentale de colaborare economică Republica - Moldova România